

?Despertar-se

«Braços i mans. Vet aquí el que fa falta: esforç col·lectiu per tal de retrobar les llibertats perdudes»

Fa estona que saps que t'has de despertar, però el somni se t'emporta. Les parpelles et pesen. Pressents la claror enllà de la finestra, i de cop et trobes pensant: "És dimecres i soc a casa. És dia de mercat. He de comprar la fruita i la verdura". El somni ja no hi és. N'arplegues brins de memòria esmunyedissa.

El fet de despertar-se és misteriós, com tornar a néixer i sortir de l'úter plaent del somni. Rarament ens concedim el temps necessari, i estripem l'inconscient sense contemplacions. Sobretot si et desperta de cop el dring estrident d'un despertador, aquest instrument de tortura.

Els escriptors n'han parlat sovint. A *La recerca del temps perdut*, Proust ho descriu així (tradueixo):

"El meu esforç per despertar-me consistia sobretot en un esforç per fer entrar el bloc obscur, no definit, del somni que acabava de viure als quadres del temps. No és pas una tasca fàcil; el son, que no sap si hem dormit dues hores o dos dies, no ens pot donar cap punt de referència".

Més inquietant és el despertar de Gregor a *La metamorfosi*, de Kafka, convertit en escarabat però encara ple de recances per si no arriba a l'hora a la feina:

"Quan, un matí, Gregor Samsa va despertar-se d'uns somnis nequitosos, es va trobar al llit transformat en un insecte monstruós. Jeia damunt l'esquena dura, com una closca, i, si aixecava una mica el cap, es veia la panxa de color marró, segmentada per estreps arquejats, com una volta (...).

"Això de llevar-se d'hora, va pensar, ens fa tornar ben ximplers. La gent ha de poder descansar de tant en tant.(...) Què passaria si trucava dient que estava malalt? Això seria molt penós i despertaria sospites, perquè Gregor no havia estat malalt ni una sola vegada durant els cinc anys de servei en aquella casa (...) El director rebutjaria qualsevol objecció dels pares recolzant-se en les indicacions del metge, segons el qual la gent mai no està malalta, sinó que és gandula."

Em pregunto si els nostres joves i els no tan joves, encadenats a una feina esgotadora (quan la tenen) no es despertaran algun dia convertits en una peça de maquinària, incapaços de reprendre uns estudis estroncats perquè la feina desmesurada se'ls menja totes les energies.

"Hauria necessitat braços i mans per incorporar-se, però, en comptes d'això, només tenia les nombroses cametes que no paraven d'agitar-se en totes direccions, i que no podia dominar de cap manera".

Braços i mans. Vet aquí el que fa falta: esforç col·lectiu per tal de retrobar les llibertats perdudes. I que ens puguem despertar un dia sense l'angoixa d'haver de treballar només per sobreviure. O d'haver de buscar feina inacabablement.

Despertar-se a la lluita, però també cuidar-se. També dormir, amb la consciència tranquil·la i els ulls de la imaginació oberts als somnis.